

Škola v nemocnici? Výuka na lůžku děti baví víc než v lavici

(Pražský deník, 29.10.2015, Václava Burdová)

Praha – Sestřičky pomalu začínají sklízet snídaně. Některé děti ještě leží v postelích. Vstávat se jim nechce, nebo spíš nemohou. Jiné už uhánějí paní učitelky. V téhle škole nezvoní, není tu školník a hodina netrvá 45 minut. Ve škole při Nemocnici Na Bulovce se všechno podřizuje dětem.

Je osm hodin ráno. Proběhla první zdravotní prohlídka a na oddělení dětské ortopedie začínají přicházet paní učitelky a vychovatelky. Po zdech se honí pohádkové bytosti, za vstupem na oddělení se otevírá herna a na konci dlouhé chodby čekají na děti dvě velké skříně plné deskových her. Než člověk uvidí první po operaci znavené pacienty, může si říct, že jde vlastně o příjemné místo.

Ortopedie je jedním ze čtyř oddělení nemocnice, kde škola funguje. Vedle infekčního, pediatrie a chirurgie má však svá specifika. Třeba vlastní školní třídu plnou speciálních pomůcek a her. S tou se při stavbě nemocnice na starších odděleních nepočítalo. V průměru tu pobývá 13 dětí denně. "Nejlepší by bylo mít 13 učitelů. I tak jich tu ale uvidíte více než jinde," popisuje mi při vstupu na ortopedii paní ředitelka Radislava Jiříčková. Učitelek a vychovatelek je tu šest. Odpoledne dorazí na odborné předměty další.

"Půjdeme už?" žadoní devítiletý Šimon. "Ať už to mám za sebou." Jak během dopoledne poznám, více než odbít si povinnost, se chce Šimon zabavit. Místní výuka totiž není dril, ale spíše škola hrou.

Všechno probíhá individuálně. Jinak by to ani nešlo. "Děti jsou různě staré, a i když se sejdou dvě z jednoho ročníku, jsou v učivu každé někde jinde," vysvětluje Martina Nýdrlová, vyučující prvního stupně. "Chce si to promyslet, co budeme dělat. Vyžaduje to spolupráci dětí. Ale ony jsou rády, čas jim zde utíká a škola je pro ně často i zábava."

Kdo má to štěstí a nikdy nezažil dlouhodobý pobyt v nemocnici, možná ani neví, že v nich školy jsou. Neplatí to ovšem všude. Škola na Bulovce funguje už od roku 1953 a je jednou z nejstarších v republice. Na rozdíl od chirurgie, kde mají často akutní případy, přichází na ortopedii hodně dětí s plánovanými operacemi. Tráví zde od jednoho týdne po několik měsíců. Někteří opakovaně.

"Já jsem tu tak často, že už si tu připadám jako doma," povídá Šimon. V devíti letech má za sebou už devět operací ruky. Momentálně je v nemocnici na měsíční intenzivní rehabilitaci. A rozhodně nezahálí. Mimo školní povinnosti zvládá i vydávat vlastní časopis a komiks Megapes.

"Superschopnost Megapsa je megapěst. Bojuje proti zaječímu mutantovi a zlému kočičákovi. Nakonec zachrání svět," popisuje zapáleně. Až vyroste, chce být novinářem.

Tomášovi, který leží na stejném pokoji o lůžko dál, zdobí paži kovový fixátor – přístroj na prodlužování kostí. Pravá strana jeho těla totiž roste pomaleji než levá. V nemocnici je na měsíc. Není to poprvé ani naposledy. "Na fixátoru musíte povolit šroubek, otočit s tím a kost se natáhne," povídá. Místní školu už dobře zná a je rád, že mu tu čas rychleji utíká.

Ve vedlejší pokoji právě probíhá matematika. Deváťák Láďa a sedmák Adam leží v posteli, oba po operaci nohy. Do týdne by měli být doma. Láďa o škole v nemocnici předem nevěděl. To Adam ano, ačkoliv je zde také poprvé. Zpráva o škole ho před operací nepotěšila. "Nevěděl jsem, že hodina bude trvat jenom 20 minut," vysvětluje s omluvou v hlase místní matikářce Marcela Doležalové, se kterou právě dobrali násobení a krácení zlomků. Nakonec si ale školu chválí: "Tady můžu ležet v posteli, oni přijdou zamnou a nemusím se převlékat z pyžama, ani vstávat." Ve zlomcích se navíc zlepšil.

Individuální výuka je v mnoha ohledech specifická. Netrvá sice tak dlouho jako v běžné škole, dítě se ale může často naučit mnohem víc. Učitelky se mu zde totiž věnují jednotlivě, povídají si a vysvětlují. Díky tomu, že se věnují menšímu počtu dětí, mohou se více soustředit na jejich konkrétní potřeby. Vedle učebnic zde často používají vzdělávací hry, a to jak deskové, či na papíře, tak elektronické na iPadech. Děti je milují. Střílečky na nich ovšem nenajdou, všechny hry jsou vzdělávací.

Školu nechválí pouze děti, kterým zpestřuje dlouhý pobyt na lůžku. "S dětmi si můžete i popovídat, můžete si je vyslechnout. Když za vámi přijde dítě s problémem v normální škole, ostatní si myslí, že jde žalovat. Mně se tahle práce moc líbí. Dětem je člověk blíž a ony se snaží," popisuje Marcela Doležalová.

Hůře než děti zvládají často pobyt v nemocnici rodiče. S pomocí školy jim odpadne alespoň jedna starost. "Je výborné, že dcerka nemusí opakovat třídu. Toho jsem se obávala. Jsme dlouhodobě nemocné. Učíme se individuálně i v Motole," vysvětluje Lenka Koudelková. Její dcerka v nemocnici nikdy dříve nebyla. Pak jí lékaři diagnostikovali rakovinu. Dnes se neučí, po operaci je ještě slabá. Smířit se s těžkými osudy dětí a jejich rodin je nelehký úděl. Každá z místních učitelek si tím prošla. "Musíte se naučit vnímat nemoc, všechno to negativní, co děti prožívají. Ve školce se musím naučit přijímat i to, co prožívají maminky," popisuje Irena Sibřinová, učitelka z mateřské školky.

Mimo pracovní dobu se pro děti snaží sehnat sponzory. Návrh na nový herní prostor na ortopedii škola má, peníze ovšem chybí.

Práce v nemocnici je psychicky náročná a není pro každého. Na dětech i rodičích je ale znát, že individuální přístup učitelů a menší kolektiv žáků jim tu vyhovuje více než velké třídy plné dětí a lavic.